

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

IX. Refelluntur nonnulli qui hanc Eclipsim, & hunc terrae motum, esse negant ea quae à Phlegonte notata sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

Ebraei proceres, Thalmudici conditores operis, nec teterrimi Christi adversarii infatiati sunt, Celsus, & Julianus, quorum ille, cum rem negare non posset, falsam rei causam commentus est, incantamenta scilicet & praestigias, hic rem non negat, sed verbis elevare studet. Profligatam à Jesu, & coërcitam vim Dæmonum queritur Porphyrius; ubi non mirum esse ait peste urbes vastari, unde Æsculapius, alique Dii excellērent; quippe post admissum Jesu cultum nihil Deos hominibus vulgo prodesse.

VII. Mortem vero Christi quod attinet, tot eam monumentis, tam clavis & insignibus consignatam reperies; nihil ut certius & manifestius memoria vetus tradiderit. Commemorabilis in eam rem Taciti testificatio, qua cum à Nerone Christianos exquisitis affectos supplicis dixisset, hæc addit: *Auctor nominis ejus Christus, qui Tiberio imperitante per Procuratorem Pontium Pilatum supplicio affectus erat.* Hinc Christus, ἀνοσο-λογομαχος, à Græcis appellatur: à Judæis vero usitato nomine, תלי, *Suspensus*; & Christiani, עובדי תלי. *Cultores Suspensi.* Et in Thalmudico libro Sanhedrin legitur: בערב, פסח תלאוהו לישן. *In vespera Paschatis suspenderunt Jesum.*

VIII. Mirabilis illa Solis defectio, & ingens terræ motus, quæ moriente Christo contigerunt, itidem narratur à Phlegonte illo supra laudato, libro Olympico-Chronicorum decimo tertio: *τῷ δ' ἔπει τὸ ὄλυμπιάδος ἐγένετο ἐκλειψίς ἡλίου, μάλιστα τῇ ἐγνωσεσθῆσαν φερέσων, καὶ νύξ ὄρα εἰς τὸ ἡμέρας ἐγένετο, ὡς καὶ ἀστέρων ἐξαπὸ φαίνων. σεισμός τε μέγας καὶ ἐθνωσίαν ἠφρομόρος τὰ πολλὰ νικίας καταπέσειαν.* Quæ sic vertit Hieronymus: *Quarto autem anno cccii Olympiadis (is est scilicet Tiberii decimus octavus, qui annus Christo emortalis fuit) magna & excellens inter omnes quæ ante eam acciderant, defectio Solis facta. Dies hora sexta ita in tenebrosam noctem versus, ut stella in celo vise sint, terræque motus in Bithynia Nicææ urbis multas ades subverterit.* Atque hæc ipsa in aliis Ethnicorum commentariis reperiri testatur in Chronicis Eusebii; testantur & alii. Quos inter præcipua est Thalli auctoritas, quem libro Historiarum suarum tertio eandem Eclipsim memorasse prodidit insignis temporum metator Africanus. Eandem autem notari & in Evangelistis, & in Phlegonte historiam tria ostendunt potissimum; quod in eundem annum utraque incidat, annum nempe Tiberii decimum octavum; quod eadem diei hora contigerit utraque, sexta nimirum; & quod insignis terræ motus utriusque admirabilitatem vehementer auxerit. Merito itaque Christianorum causam apud Ethnicos agens in Apologetico Tertullianus, miraculi hujus testes citat tabularia ipsorum & publica instrumenta, sive quæ à Recto-ribus Provinciarum, sive quæ ex instituto Cæsaris conficiebantur, in quæ diurna referebantur Acta Populi & Senatus. *Eodem momento, inquit, dies medium orbem signante Sole subducta est: deliquium putaverunt qui id quoque super Christo prædicatum non sciunt; & tamen cum mundi casum relatum in Archivis vestris habeatis.* Archiva eadem jam ante Nicomedæ coram Præside citaverat Lucianus Antiochenus martyr, cum diceret: *Consulite Annales vestros, invenietis Pilati temporibus, dum pateretur Christus, media die fugatum Solem, & interruptum diem.* Hoc Annalium nomine Acta publica sæpe notantur apud Historie Augustæ Scriptores. Accuratissima vero & attentissima observatione dignum est, quod habet nupera Sinensis Historia Hadriani Gressonii, adnotasse Sinas in rerum suarum monumentis, ad id tempus, in quod annum ætatis Christi tricesimum secundum nos Christiani conferimus, circa mensem Aprilem, solare deliquium præter ordinem naturæ & leges curricula Astrorum præfixas contigisse: qua rei novitate Quamvutium Imperatorem vehementer fuisse commotum.

IX. Factum itaque est imprudenter à Kepplero, viro alioqui candido, & Astronomica artis peritissimo, & contra ac Christianum hominem decuit, cum memoratam illam à Phlegonte Solis Eclipsim in annum secundum rejecit Olympiadis cccii, diem vero Novembris mensis vicesimum quartum. Nihilo magis ferri potest Gerardi Vossii, optimi itidem viri & eruditissimi ratio, cum aliam à Phlegonte notari vult Eclipsim, quam quæ in Evangelis descripta est. Cujus opinionis has causas affert. Phlegon, inquit, hanc Eclipsim pro naturali habuit. Unde id collegerit, non addit. At deceptum eum, perinde ut alios eximie eruditionis viros, verisimile est vocabulo Eclipsis, quod naturalem duntaxat sideris defectum significare rati sunt. Id quantum à vera ratione repulsum sit mox ostendero. Scripsit quidem Origenes non adnotasse Phlegontem plenilunio casum hunc contigisse. At neque interlunio factum id adnotavit. Quare rem in medio reliquit. At longe aliter verba Phlegontis interpretatus est Africanus: φλέγων, inquit, ἰσοπέτῃ πῶς ἐξ ἐκείνων ἐν παντελείῳ ἐκλειψεν ἡλίου γερονέναι; *Narrat Phlegon imperante Tiberio Cæsare Solis Eclipsim plenilunio contigisse.* Hæc extant in Chronographia Georgii Syncelli, Philoponus quoque, libro secundo De mundi creatione, Phlegontis testimonium longe aliis conceptum verbis repræsentat ac Eusebiius. *τὸτε τὸ σκότωσε, inquit, μᾶλλον δὲ τὸ νυκτός ταύτης καὶ φλέγων ἐν τῷ ὄλυμπιάδων ἐμνήθη.*

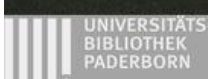
Talm. Barr. 4. lib. 6. Abodat Elijim, cap. 1. Cels. apud Orig. contr. Cels. lib. 2. Julian. apud Cyrill. lib. 6. contr. Julian. ejusq; mortis

Tacit. Ann. libr. 15.

de Solis defectio, & terra motu, quæ moriente Jesu contigerunt.

Tertull. Apolog. cap. 21.

Refellantur nonnulli qui hanc Eclipsim, & eundem terra motum esse negant ea quæ à Phlegonte notata sunt. Keppl. in Eclips. Voss. Harm. Evang. lib. 2. cap. 10. Origen. in Matth.

λέγα γδ ὅτι δολύπρος (lege πέρπω, ut legit ipse Philoponus pagina sequente) ἔπει δ' ἑξακοσιοσῆς δολύπρας ὀλυμπιάδος, ἐξήμετο ἡλίῳ ἐκλείψας σα ἡγρωσιδίων φέπτες. *Harum tenebrarum, vel hujus potius noctis meminit & Phlegon in Olympiadibus. Ait enim anno quarto ducente sima secunda Olympiadis, contigisse Eclipsim Solis, cujusmodi nulla ante cognita est. Quæ ne quis apud ipsum Philoponum mendosa putet, subjicit: ὅτι δὲ ὁ ἐν τῷ ταυρῷ τῆ δευτέρῃ χριστῷ ἡγρωσιδῆος τῷ ἡλίῳ ἐκλείψας, καὶ ἐξ ἑπτας, ἐμνήσθη καὶ φλέγων, φέπτον μὲν, ἐν τῷ λέγα γδ μὴ ἐγνώσθη ἢ τριακτῶν ἐκλείψων τῶν φέπτων χριστοῖς, ἐστὶ δὴλον. Meminisse autem Phlegontem ejus Eclipsos, quæ contigit cum Christus Dominus de cruce penderet, & non alterius, liquet primum ex eo quod ait superioribus temporibus cognitam non esse Eclipsim hujusmodi. Quæ si germana Phlegontis lectio est, Eclipsim quidem vocaverit Solis defectum hunc, sed cui Eclipsi numquam similis contigerit. Recte sane; nam quocunq; modo Sol deficiat, ἐκλείψων dici potest, & omnis defectus, sive ordinarius, sive extraordinarius, est ἐκλείψων. Testem damus Herodotum, qui Solem ait ἐκλείψωνται, cum Xerxes trajecit in Græciam: ὀρμηιδίῳ δὲ οἱ, ὁ ἡλίῳ ἐκλείπῃν ἢ ἐν τῷ ἔρανῳ ἔδρην ἀφανῆ ἦν, ἔτι ἔτι νύκτων ἰόντων, ἀλλοίως τὴ τὰ μέγιστα ἀντὶ ἡμέρας τὴ νύξ ἐξήμετο. Eo vero moriente, Sol suam in calo stationem deserens apparere desit, cum nulla tum nubes essent, verum aere valde sũdo: & pro die nox facta est. Atqui ordinaria Eclipsis hæc non fuit, sed Carneade & portentosa, ut demonstravit Petavius. De Carneade sic differit Hesychius Illustris: κερνεάδης λίβου φιλσοφου τελοσώσαντος, ἡ σελήνη ἐξέλιπε, καὶ ὁ ἡλίῳ ἀμυδρῶ ἐγένετο. Carneade Libye Philosopho mortuo, defecit Luna, & Sol obscurus factus est. Quæ verba Suidas descripsit. Vides Solem & Lunam simul defecisse; quo casu incertum est: non usitati haud dubie fuerunt hi defectus: & tamen Luna dicitur ἐκλείψωνται. Quare valde falluntur Scaliger, & Vossius, qui Phlegontem significasse volunt naturalem Eclipsim. Fallitur etiam Origenes, qui quod apud Lucam, pro eo quod vulgo legitur, καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴ γῆν ἕως ἄρας ἑνάτης, καὶ ὡς ἄρας ἑνάτης, ἐκλείποντο ἡλίῳ. Et tenebra facta sunt in universam terram, usque in horam nonam, & obscuratus est Sol: exemplaria nonnulla habuerint, καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴ γῆν, ἕως ἄρας ἑνάτης, ἐκλείποντο ἡλίῳ. Et tenebra facta sunt in universam terram, usque in horam nonam, deficiente Sole: supposita hæc opinatur ab Hæreticis, ad depravationem sententiæ, ut reprehensionibus obnoxia essent Evangelia. Utcunq; enim scripserit Lucas, eadem exurget sententia, ab omni reprehensione tuta. Fallitur & ipse Africanus, qui Thallum reprehendit, quod hunc defectum Eclipsim appellaverit. Mala autem fide Phlegontem citat Bodinus in pestilenti Dialogo, cui titulum fecit. De abditis rerum sublimium arcanis, in quo Judaicum omne suum virus evomuit. Fingit enim Phlegontem Eclipsim hanc in annum quartum Olympiadis ccx contulisse, versante Sole in Piscibus; cum anno quarto Olympiadis ccxx adscripserit Phlegon, de loco Solis silerit. Falli denique videtur Tertullianus, cum ait loco proxime indicato: Deliquium putaverunt, qui id quoque super Christo predicatum non scierunt: deliquium enim vere fuit; at insolitum, & præter naturam. Sed redeamus ad Vossium; Terræ motum, inquit, in Bithynia fuisse narrat Phlegon, at silet de terræ motu in Palæstina: nempe singulas regiones motu hoc concussas percensere non instituerat, sed eam notare satis habuit, quam vehementer afflictam, ac præ multis perculsam esse sciverat. Si tam miraculosa, inquit, Eclipsis variis terris fuisset conspecta, non solus Phlegon ejus meminisset. Verò, & meminit quidem Thallus; meminerunt & Sinenses: & ut meminisset præter Phlegontem nemo, parum infituali argumento tribuimus. Eadem quoque ratione usus jam ante fuerat Origenes, cum probare vellet Judæam solam has tenebras sensisse; cujus rationis infirmitas convicta est. Poteramus & Dionysii Areopagitæ testimonio pugnare, qui in Epistola ad Polycarpum, rem à se, & ab Apolophane Sophista, Heliopoli Ægypti observatam narrat: verum quoniam has Dionysii Epistolas, aliasque ejusdem inscriptiones in controversiam vocari video, neque sane immerito, si quid iudicio valeo, hæc prætermittimus.*

Herod. libr. 7.

Petav. De doct. temp. libr. 10. cap. 24.

Scalig. in Euseb. Chron. Origen. in Matth. Luc. 23. 44. 45.

De morte Jacobi fratris Domini. Gal. 1. 19. Euseb. Hist. libr. 2. cap. 23. Origen. libr. 1. & 2. contr. Cels. & in Matth. 11. Euseb. lib. 2. Hist. cap. 23. Joseph. Antiq. libr. 20. cap. 8.

X. Jacobi interitum, ejus qui fuit frater Christi, (ἀδελφῶν Græci appellant) quemque sibi visum fuisse tradidit Paulus, in literas retulit Hegepsippus, scriptor Apostolorum temporibus proximus, in quinto libro Commentariorum, cujus narrationem Historia suæ Eusebius intexit. Casum eundem Jacobi, paulo quidem alter ac Hegepsippus, & Anani Pontificis, à quo letho datus est, crudelitatem disertis & insignibus verbis commemorat Josephus, atque id factum bonos omnes detestatos esse ait, hancque potissimum fuisse causam, cur Deus ejusmodi impietatem ulciscens teterrima strage Hierosolymam excinderet. Testimoniorum Josephi alterum recitat Origenes in libris contra Celsum; utrumque Eusebius; quorum nunc unum duntaxat apud Josephum reperire licet. Nos utrumque, quoniam ad rei memoriam illustrata sunt, & expressam Jesu Christi mentionem continent, hic recitabimus: ταῦτα ἡ συμβέβηκεν ἰσ-